

tenben. Ez a jelen. A jövőt illető feladat kettős, tökéletesíteni és szélesíteni, minden hazai könyvtár számára szolgáltatni.

Melyek voltak a korábban emlegetett szívmengető részletek és események a MOKKA létrejöttének folyamatában? Néhányat felsorolok.

Nem olyan magától értetődő, hogy tizenöt nagy könyvtár a maga hagyományaival, eltérő rendszerével, olykor eltérő érdekeivel olyan közös megegyezésre jut, amely az egész, az ország számára hasznos, egyedi könyvtárként azonban sok többletmunkát, az egész iránti szakmai alázatot követel. Mégis gyorsan és gyümölcsözően létrejött a MOKKA Egyesület.

Nem szokványos, hogy a rendszer működtetésében érintett számos fenntartó, hatóság, kormányzati intézmény nem azt a lehetőséget keresi, hogy a másik feladatának tekintse a (rendszeres!) támogatást. A MOKKA esetében a kezdetől fogva mindenfelől segítséggel talákoztunk. A Művelődési és Közoktatási Minisztérium (MKM), később a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma (NKÖM) és az Oktatási Minisztérium (OM), az Információs Infrastruktúra-fejlesztési Program (IIF), később Nemzeti Információs Infrastruktúra-fejlesztési Program (NIIF), az Informatikai Kormánybiztosság (IKB), majd később az Informatikai és Hírközlési Minisztérium (IHM) kezdettől fogva együttesen – természetesen különböző arányban – támogatta és támogatja ezt a projektet.

A szakma nem mindig fogadja elismeréssel az újdonságokat. A MOKKA-ra sokat várt, örül neki.

A MOKKA-val csereképesebbek leszünk az elektronikus adatok külföldi könyvtári piacán.

A MOKKA segíti a határon kívüli, a világ bármely részén élő magyarság tájékozódását, jelentős információs forrásként szolgálva számukra is.

A folyamat során a részt vevő könyvtárak az együttműködés valóságos értelmét tapasztalhatták és tapasztalhatják meg. És azt is, hogy nagy dolgokra képes munkatársaik vannak.

Tisztában vagyok azzal, hogy személyes köszönetem nem túl nagy érték, de bízom benne, hogy ez esetben mögöttem áll nemcsak az induló tizenöt könyvtár, hanem ennél sokkal több is. Köszönjük hát mindazoknak, akik a létrehozásban és a működtetésben segítettek és segítenek. Kiemelten az OSI NLP-nak, megkülönböztet-

ten az NKÖM könyvtári osztályának, amelynek állandó és biztonságot nyújtó támogatása nélkül nem lenne MOKKA. Köszönjük az IIF-nek, majd az NIIF-nek, amely (az utóbbi időben az OM fennhatósága alól is) támogatott bennünket, és bízunk az IHM további jóindulatában is.

Végül köszönet mindazoknak a könyvtáros, könyvtári informatikus kollégáknak, akik világszínvonalú elméleti és gyakorlati munkájukkal lehetővé tették ennek az intézménynek és egyben szolgáltatnak a beindítását.

Dr. Mader Béla

Könyvtártörténeti kötetbemutató és generációs találkozó a szombathelyi Berzsényi Dániel Könyvtárban

Az elmúlt esztendő az évfordulók éve volt a magyarországi közkönyvtárak, így a Vas megyei közkönyvtárak életében is. Őszi szakmai tanácskozásunkon, a VIII. Vas Megyei Könyvtári Napon már könyv- és könyvtártörténeti kiállítással felidéztek a legaktuálisabb eseményeket: Szombathely városi könyvtára ötven éve egyesült a körzeti könyvtárral, s alakult megyei könyvtárrá, valamint több városi könyvtárunk ünnepelte és ünnepli a közeljövőben működésének félévszázados évfordulóját.

Ezen kiállításunk anyaga is szerepel márciusban megjelentetett gyönyörű könyvtártörténeti kiadványunkban, mely felidézti a szombathelyi könyvtárügy kezdeteit, de nem hiányoznak belőle a jelen kor, sőt a jövő törekvései sem. A kötetbemutatóra a Berzsényi Dániel Könyvtár és a Magyar Tudományos Akadémia Vas Megyei Tudományos Testülete közös rendezvényeként március 18-án került sor. A házigazda *Pallósiné Toldi Márta* könyvtárigazgatónak, valamint *dr. István Lajos* PhD professzornak, az MTA VATT elnökségi tagjának köszöntője után *Takács Miklós* nyugalmazott könyvtárigazgató és *Nagy Éva* szerkesztő mutatta be *A Berzsényi Dániel Könyvtár. Fejezetek Szombathelyi könyvtártörténetéből 1880–2002.* című kötetet. Mindketten elismerően szóltak a kiadvány tartalmáról és külső meg-

jelenéséről is (a könyvterv *Sellyei Tamás Ottó* munkája).

A több mint százhusz éves időszakot három tanulmány öleli fel: Szombathely rend. tan. városi közkönyvtárától a Megyei Könyvtárig (Nagy Éva, igazgatóhelyettes), Szemelvények a megyei könyvtár félévszázados múltjából (*Németh Tiborné*, a könyvtár munkatársa), Modernizáció az ezredfordulón (*Pallósiné Toldi Márta*, könyvtárigazgató). A kötet tartalmazza továbbá a Berzsényi Dániel Könyvtár és jogelődje vezetésében hosszabb időn át tevékenykedő igazgatók rövid pályaképét; Vas megye könyvtárügyének *Zsámpárné Szalay Mária* által összeállított bibliográfiáját 1980-tól 2000-ig; valamint rangos válogatást a könyvtár régi kincseiből, melynek dokumentumjegyzékét *Janics Edina* és *Szabó Márta* készítette el.

A kötetbemutató után a Berzsényi Dániel Könyvtár és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Vas Megyei Szervezete közös programjaként a megyei és városi könyvtárak ötvenedik születésnapja alkalmából rendezett *generációs találkozón* vehetett részt a megye könyvtáros társadalma – a jelenlegi és a nyugalmazott munkatársak.

A rendezvényen *Markó Péter*, Vas Megyei Közgylésének elnöke, valamint *Kapiller Sarolta*, a Vas Megyei Önkormányzati Hivatal Művelődési és Sport Titkárságának vezetője köszöntötte a megjelenteket, majd a kollégák születésnapi ajándékként a körmendi Faludi Ferenc Városi Könyvtár zenebarát munkatársaiból alakult Cutter Singers kórus műsorát hallgathatták meg. A program házigazdájaként lehetőségem nyílt összeállítani és levetíteni egy közel nyolcvan fényképből álló anyagot, mely a személyes emlékeknek, a pályakezdés nehézségeinek, örömeinek, az elmúlt évtizedek személyiségeinek felidézését, a történetmesélést színesebbé, élvezetesebbé tette. Minden egyes képhez fűződött legalább egy érdekes, humoros vagy éppen tanulságos történet, legenda. Láthattuk az 1952., az 1970.

és a 2002. évi könyvtárávató ünnepségeket, meg-nézhattunk ma már nagypapa korú gyermekolvasókat, „meglehetünk” az olvasószolgálat, a gyermekrészleg munkatársait farsangi jelmezben – fáraóként, angyalkaként, ördögként. Megható volt az idős kollégák arca, amikor megpillantották a rég nem látott falakat, polcokat, termeket, a kedves munkatársakat, akikkel már nem találkozhatunk. A rendezvény sikerét, visszhangját bizonyítja, hogy a szolgálatot ellátó s ezért kényszerűségből távol maradó kollégák kérésére a vetítést egy későbbi időpontban meg kellett ismételnünk. A jó hangulatú találkozó estig tartó beszélgetéssel zárult.

Az évfordulók kapcsán országosan is nagyon sok szakmai összejövetelt, találkozót szerveztek, kiállításokat, katalógusokat készítettek, vagy éppen könyvtártörténeti írásokkal emlékeztek meg az elmúlt évtizedekről. Mindez nagyon hasznos, ugyanis szakmánk gyökereinek, elődeink munkájának, életpályájának megismerése rendkívül fontos, részben az új generációk, részben a társadalom számára, hiszen lendületet ad a jövőhöz, valamint ismertebbé, elismertebbé, megbecsültebbé teszi munkánkat.

Virághné Vámos Kitti
könyvtáros

Zrínyi Ilona emlékünnepe a sárospataki városi könyvtárban

„Tiszteld az embereket,
érintkezz szívesen az
idegenekkel, mert aki
másokat tisztel, önmagát
tiszteli.... „

(Zrínyi Ilona)

Intézményünk a millennium évében, 2000. szeptember 6-án vette fel Patak egyik nagyasszonya, Zrínyi Ilona nevét. Kiemelkedő feladatunknak tekintjük a fejedelemasszonnyal kapcsolatos relikviák és dokumentumok gyűjtését, szerzeményezését és bibliográfiai feltárását. Terveink megvalósításához hatékony segítséget nyújtanak a munkácsi Zrínyi Ilona Könyvtár és a kassai Jan Bocatius Városi Könyvtár munkatársai is.

Az emlékek ápolása mellett elengedhetetlenül fontosnak tartjuk a nagyasszony életével, tevékenységével kapcsolatos tudományos kutatási eredmények közkinccsé tételének lehetőségét, a történelmi ismeretek közvetítését, hiszen Zrínyi Ilona személyisége, felkészültsége, anyasága, magatartása, helytállása és nőiessége példa a huszonegyedik században élők számára is.

Ez év elején névadónk halálának háromszázadik évfordulója alkalmából rendezvénysorozat-tal tisztelegtünk emléke előtt.

Általános iskolás gyermekek részére hirdettük meg az *Így élt Zrínyi Ilona* című könyv-illustrációs pályázatot. *Zrínyi Ilona és Sárospatak*, valamint *Zrínyi Ilona a történelemben címmel* pedig irodalmi pályamunka készítésére is biztattuk a tanulóifjúságot. Örömkre a sárospataki pályázók mellett a munkácsi II. sz. Középkorából és a nagykaposi általános iskolából is kaptunk igen értékes és színvonalas munkákat. Munkájukhoz nagy segítséget nyújtott a *Zrínyi Ilona élete* című reprezentatív könyvkiállítás, amelyet könyvtári dokumentumainkból (könyv, képek stb.) rendeztünk.

Február 13-án küldöttség utazott Kassára, hogy (a városi könyvtár és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Zempléni Könyvtárosok Szervezete nevében) Zrínyi Ilona végső nyughelyén, a Dóm altemplomában elhelyezhessük az emlékezés és a tisztelet koszorúját.

Az emlékünnepe két napos programja február 17-én délután *R. Várkonyi Ágnes A fejedelem gyermekkor*a című könyvének bemutatójával kezdődött meg. A neves író és történész új kiadásban megjelent reprezentatív kötetét *dr. Dienes Dénes*, a sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeinek főigazgatója mutatta be a nagyszámú hallgatóság előtt. A neves egyháztörténész kiváló pszichológiai érzékkel rajzolta fel a kötet borítóján látható (tizenkét éves) gyermek II. Rákóczi Ferenc személyiségét, lelkiségét, jellemét és korunk olvasójára gyakorolt hatását. A könyvbemutató a jubileum tiszteletére kiírt képzőművészeti és nemzetközi irodalmi pályázat díjkiosztó ünnepségével zárult.

Február 18-án délelőtt, a nagyasszony halálának háromszázadik évfordulója napján bensőséges ünnepségre került sor. A zsúfolásig megtelt városi könyvtárban először *dr. Jánosdeák Gábor*, Sárospatak polgármestere üdvözölte meleg